

www.e-rara.ch

**Demosthenis Oratorum Graeciae principis Opera, quae ad nostram
aetatem pervenerunt, omnia**

Demosthenes

Basileae, [1549]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-93319>

[Demosthenis Exceptio Pro Phormione, Hieronymo Wolfio interprete.]

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Pasio mensarius moriens relictis duobus filiis ex Archippa susceptis, Apollodoro & Pasicle: Phormionem seruū suum, qui prius tamen donatus libertate fuerat, tutorem filij natu minoris Pasiclis reliquit: eiq; matrem eorum concubinam suam, dicta dote uxore dedit. Apollodorus igitur cum fratre patrimonium diuidit, mensa excepta & officina scutorum. Has enim Phormio à Pasione ad certum quoddā tempus conduxerat, atq; interim locationis semissem uterq; accipiebat, demum & has diuidunt: ac officina quidem scutorum Apollodoro, Pasicli autē mensa datur. Sed post matre etiam defuncta, partitus & huius rem, Phormionem ut qui multa quæ sua essent, teneret, accusat Apollodorus. Cum igitur arbitrium sibi sumpsisent, ut Phormio ait, Apollodori cognati Nicias & Dinias, & Andromenes: persuaferunt Apollodoro, ut acceptis quinque drachmarū millibus cum Phormione transigeret. At Apollodorus post rursus Phormioni diem dixit & populus. & populus aut Attici dicunt, quod nos ἐν δίκῃ, hoc est pecuniā seu sortem mensæ. Phormio uero præscribit, & legem adducens, iubentem, quibus de rebus aliquis re transacta semel aliquem missum fecerit, non licere amplius iudicium adipisci. Et tamen rectum etiam iudicium attingit Orator, ostendens, mensam non habuisse pecuniā peculiarem Pasionis. Quod eò fecit, ut præscripto plus ualeret, cum recta Apollodori actio infirma esse ostenderetur.

E PLUTARCHO.

Fertur etiam orationem in Timotheum imperatorem, qua usus Apollodorus hominem eum æris alieni conuicit, scripsisse Apollodoro: quemadmodū & orationes in Phormionem, & Stephanum: ob quas non iniuria malè audit. Nam & Phormio scriptam à Demosthene orationem in iudicium afferebat. In quo perinde faciebat, ac si ex eadem officina pugiones uenderet aduersarijs, quibus se mutuo confoderent.

DEMOSTHENIS EXCEPTIO

PRO PHORMIONE,

Hieronymo Vuolfio interprete.

Aduocati suū
officiū in de-
fendēdo Phor-
mione cōmen-
dant.

Cur opposita
exceptio.

Narratio de
contractu Pa-
sionis et Phor-
mionis.

xi. talenta.

Imperitiam dicendi & uiriū imbecillitatem Phormionis, ipsi omnes uidetis Athenienses. Necesse autem habemus nos eius familiares, quorū conscij sumus, quæq; hoc nar-
rante sepe audiuius, referre & exponere uobis, ut re co-
gnita & rectè intellecta è nobis, quæ æqua & religiosa fue-
rint, ea decernatis. Exceptionē autē opposuimus actioni,
non eludendi, moræ uē interponendæ gratia, sed ut hic, ubi ostenderit, se
nihil omnino deliquisse, molestia tandē per uos cōstanter liberetur. Nam
quæ apud alios homines firma & rata sunt extra uestrā sententiā, ea omnia
Phormio præstitit. & quanquam multa beneficia in Apollodorum istum
contulit, omnia quæ relictā isti & commissā sibi fuerant, soluit, ritēq; tradi-
dit, & omnibus deinceps criminibus liberatus fuit: tamen ut uidetis post-
quam hūc iam ferre non potest Apollodorus, actione contra eum uiginti
talentorum instituta, calumniatur. Dabo autem operā, ut ab initio omnia
quæ huic cum Pasione & Apollodoro negocia fuerūt, quā potero pau-
cissimis, exponam, per quæ satis scio, & istius calumniā palām fiet, & accu-
satori non conuenire actionem, mox illis auditis cognoscetis. Ac primū
uobis pactio recitabitur, qua Pasio huic mensam locauit, & officinam scu-
torū. Age cape pactionem & prouocationē, & testimonia hæc. **PACTIO.**
PROVOCATIO. TESTIMONIA. Pactio igitur qua Pasio huic mēsam
& officinam scutorū, iam suum agenti negociū locauit, hæc est, Athenien-
ses. Audiendum uerò uobis & cognoscendum est, quo pacto undecim ta-
lenta Pasio ad mensam debuerit. Neq; enim propter inopiam debuit, sed
ex lucri cupiditate. Facultates enim Pasionis terrestres omnino uiginti ta-
lentū

lentum fuerunt, & præter eas argenti sui mutuo dati amplius quinquaginta talenta. In his igitur quinquaginta talentis de mensæ depositis, undecim talenta quæstuola erant. Hic igitur eo mensæ quæstu conducto, cum deposita acciperet, & uideret se nondum in ciuitatem à uobis ascitum, non posse exigere ea quæ Pasio ad fundos & ædes mutuarat: ipsum Pasionem habere debitorem maluit eius pecuniæ, quam alios debitores quibus pecuniā credebatur. Et sic propter hæc inscriptum est in locationem, undecim debere talenta Pasionem. id quod etiam est testibus audiuitis. Quemadmodum igitur locatio facta sit, eum ipsum qui ad mensam sedet, testari audiuitis. Post hæc quum Pasio in morbum incidisset, considerate quale testamentum fecerit. Cape testamenti exemplum, & prouocationem hanc, & testimonia hæc eorum, penes quos tabulæ sitæ sunt. **EXEMPLVM testamenti. PROVOCA- TIO. TESTIMONIA.** Cum igitur Pasio obiisset, hoc testamento facto, Phormio hic uxorem eius ex testamento ducit: filium tuetur & curat. Sed isto rapiente, ac de communibus pecunijs multum esse consumendum putante, cum animis suis reputantes tutores, si ijs omnibus ex testamento, quæ cuncti iste de communibus pecunijs insumpsisset deperditis, reliqua ex æquo diuidenda essent, nihil reliqui futurum: bona, quo puero consuleretur, diuidere statuerunt: ac cæteras quidem facultates, ijs exceptis, quæ hic conduxerat, partiuntur, eorumque reddituum semissem isti reddiderunt. Iam ad hoc usque tempus qui agere potest locationis: non enim nunc, sed tum statim queri & grauiter ferre debuit. Neque illud etiam dicere potest, posteriora locationis precia se non accepisse. Nequaquam enim, postquam ad eum modum, cum togā uirilem sumpsisset Pasicles, hic locatione cederet, uos eum omni crimine liberassetis: sed tū est uestigio exegissetis, si quid præterea uobis debuisset. Atque ut hæc uerè à me dici constet, & istum cum fratre, puero etiamnum, diuisisse hæreditatem, eosque hunc & locatione & omnibus alijs criminibus liberasse: cape hoc testimonium. **TESTIMONIUM.** Statim igitur, Athenienses, ut huic locationem remisserant, diuidunt mensam, & scutorum officinā: atque optione data, officinam mensæ præfert Apollodorus: quæ si quam priuatam pecuniam & sortem habuisset, cur illam quam hanc maluisset: neque enim prouentus erat amplior, sed minor. Nam officina, talentum, mensa, centum minas pendebat. neque possessio iucundior, si mensa pecuniam priuatā habuisset: sed non habuit. Quapropter iste prudenter officinā prætulit: nam ea possessio est extra periculum: at quæstus mensarius redditus habet periculosos de pecunijs alienis. Multa dici & ostendi signa possunt, per quæ appareat ab isto per calumniam accusari Phormionem: sed hoc ego maximè omnium argumento esse puto, hunc nullam pecuniam eo nomine accepisse, quod in locatione scriptum est, debere insuper Pasionem ad mensam, non dedisse huic pecuniam. Deinde quod istum nihil in partitione questum esse constat. Postremo, quod eum eadem hæc alijs locantem, tantidem locasse liquet pecunia de suo etiam nulla conducenti suppeditata. At si ab hoc pecunia ei à patre suppeditata fraudaretur, ipsum * nunc conueniebat aliunde uspiam comparatam dedisse. Hæc ut à me uerè dici appareat, & postea Xenoni & Euphræo & Euphroni, & Callistrato

Diuisio hæreditatis.

* ὅσα ἀνέλαβεν
ἐκ κοινῶν τῶν
χρημάτων ἀ-
ναλώσας τὰς
τοῖς ἐξελόντας
ἀντιμοιρεῖται
λοιπὰ νέμει.
Locatio men-
sæ.

Officina ab
Apollodoro
mensæ præ-
fata.

Signa non ac-
ceptæ ἀφορ-
μῆς

* αὐτὸν νῦν
προσέκειν ἅλ-
λα δὲν ποιεῖ
σάντα δέδω-
κέναι.

Callistrato locasse, & ne his quidem de suo quicquam suppeditasse, sed de-
posita, & quæstū inde redeuntem eos cōduxisse, & istum officinā elegisse:
cape mihi horū testimonium. **TESTIMONIVM.** E' testibus igit̃ audiui-
stis, Athenienses, eos & his locasse, neq; de suo quicquam eis suppeditasse,
& liberos dimisisse, quasi magnis affecti ab eis essent beneficijs: neq; in ius
uocasse uel illos tum, uel hūc. Ac dum mater uixit, quæ omnia satis norat,
nihil unquā de Phormione hoc questus est Apollodorus. Vt aut̃ illa obie-
rat, triū milliū drachmarū actione instituta, supra illas bis mille, quas ipsa
istius liberis dederat, & tuniculam quandam, & ancillam, calumniaba-
tur. Ac ne ibi quidem eorum quicquam, de quibus nunc accusat, dixisse
comperietur: sed re & uxoris suæ patri, & affini suo, & Lyfino, & An-
dromeni permissa: cum illi persuasissent Phormioni huic, ut dono daret
isti tria millia, & reliqua, * & amicum habere istum, quā propterea inimi-
cus esse mallet: acceptis in uniuersum quinquies mille drachmis, cum hūc
ōmni crimine liberauerit, secūdum in Mineruæ ædem ingressus: rursus,
ut uidetis, litem mouet, omnibus querelis concinnatis, & criminibus ab o-
mni superiore tempore (quod est omnium maximum) quæ illi nunquam
obiecerat. Vt igitur hæc à me uerè dici constet, age cape cognitionem in
arce factam, & testimonium eorum qui adfuerunt cum Apollodorus ar-
gentū accipiens, Phormionem omnibus criminibus liberaret. **COGNI-
TIO. TESTIMONIVM.** Auditis cognitionem iudices, à Dimia fa-
ctam, cuius iste filiam habet, & à Nicia, cui soror uxoris eius nupta est. His
igitur acceptis, transactisq; rebus omnibus, tanquā aut hi omnes mortui
essent, aut uerum in lucem proferri non posset, actione tot talentū insti-
tuta, in iudicium uenire audet. Ac quæ Phormioni cum Apollodoro ne-
gocia interceserunt, quæq; facta sunt, ab initio audiuiſtis omnia, Atheni-
enses. Arbitror autem Apollodorum istum, quod æqui dicere nihil possit
de actione sua, allaturum esse ea, quæ & apud arbitrum dixit, matri ab
hoc persuasum, ut tabulas aboleret. quibus perditis, nō habere se quo
pacto eam rem oporteat liquidò coargui. De his igitur & hoc crimine, ui-
dete quæſo quantis argumentis conuinci mendaciū queat. **I** Primū, Athe-
nienſes, quis nam patrimonium diuideret, nō acceptis tabulis, unde quan-
tum relictum eſſet, cognosceret? nemo sanè omnium. At duodeuiginti
anni sunt, cum diuiſiſti: neq; ostendere poteris unquam eſſe te conquestū
de tabulis. **II** Deinde, quis non, cum Paficles uir factus, gestæ tutelæ rationes
reposeret, si per se criminari matrem de abolitis tabulis non eſſet ausus, ei
id indicasset, ut per eum res palàm fieret? Deniq; quibus è tabulis iudicia
dictabas? Iste enim multis ciuium in ius uocatis, magnā pecuniā exegit,
scribens in actionibus: damnū mihi dedit ille nō reddendo argento, quod
debere eum, pater mihi reliquit in tabulis. At si abolitæ fuerunt tabulæ,
quibus è tabulis iudicia dictabas? Sed hæc à me uerè dici, tum è facta diui-
sione, tum è testimonijs audiuiſtis. Actionū autem illarum uobis testimo-
nia recitabuntur. Cape testimonia. **TESTIMONIA.** In his igitur actio-
nibus recepisse se paternas tabulas testatur. Neq; enim se calumniatorem
egisse profectò, aut ea postulasse in iudicio quæ non deberentur, fateatur.

Quanquam

Transactio A
pollodori cum
Phormione.
* xxi. p. m. 50.
orv.

Refutatio. Ta-
bulas à matre
Apollodoro
non esse aboli-
tas.

Cum Paficles
frater nihil de
Phormione cō-
queratur, ne
Apollodoro
quidem esse
querendum.

Quamquam aut magna & multa indicia sunt, e quibus appareat Phormionem hunc omni uacare culpa: illud tamen omnium esse maximum arbitror, quod Pasicles istius Apollodori frater, eum neque in ius uocauit, neque quicquam aliud ex ijs quae iste obijcit, queritur. Quis autem credat, eum non fecisse iniuriam illi qui puer a patre esset relictus, & cuius facultates in sua manu haberet tutor institutus. Tibi autem qui uir relictus es, quatuor & uiginti annos natus, & si qua tibi facta fuisset iniuria, facile ulturo statim, fecisse non uera sunt haec. Ut igitur haec uere dici ac nihil queri Pasiclem constet, cape illius testimonium. **TESTIMONIUM.** Quae igitur in neganda actione uobis considerata sunt, ea de his quae diximus, in memoriam reuocate. Nos, Athenienses, putatis rationibus, transactaque locatione mensae & officinae, atque interposito arbitrio, & re denuo transacta, nec permittentibus legibus, earum rerum quas semel transegeris, iudiciu adipisci: calumniantes isto, & contra leges litem intendente, praescripsimus, non dandam ei esse actionem. Ut igitur sciatis qua de re sententia laturi sitis: & lex haec uobis legatur, & deinde testimonia eorum qui adfuerunt, cum locationis & ceterorum criminum omnium Phormionem Apollodorus absolueret. Cape testimonia haec, & legem. **TESTIMONIA. LEX.** Auditis edicere legem, tum cetera quorum actio non detur, tum eorum quae quis remiserit aut transegerit: merito. Nam si iustum est, quibus de rebus semel iudiciu factum fuerit, eas non licere denuo uocare in ius: multo iustius est, de his quae decisa sunt, non dare actionem: quod, qui apud uos succubuit, dicere fortasse queat, uos fuisse deceptos. Qui uero se ipse palam condemnauit, qui missum fecit, qui transegit: quid nam de semetipso queri, aut quam causam afferre possit, cur iure denuo experiatur? nulla nimirum. Quamobrem legis huius qua definitur, quarum rerum experiri non liceat, autor, prima haec scripsit: Quae quis remisit, aut transegit: quae utraque ab isto facta sunt. Nam & remisit, & transegit. Me autem uera dicere, testimonijs probatum est. Age, cape & legem de praefinito tempore. **LEX.** Lex quidem Athenienses, ita perspicue finiuit tempus. Apollodorus autem iste annis elapsis amplius uiginti, pluris a uobis aestimari uult calumniam suam quam leges, secundum quas iurati pronuntiat. Decet autem uos, cum omnibus parere legibus, tum huic in primis, quam Solon, mea quidem opinione, haud aliam ob causam tulit, nisi ut ne uos deciperemini. Nam & si cui facta esset iniuria, satis esse putauit quinquennium ad exigendum, & mentientes, ipso tempore euidentissimè posse redargui. Si mulctiam, postquam non posse fieri uidit, ut & contrahentes & testes perpetuo uiuant, in eorum locum hanc legem suffecit, * ut his quos diximus testis esset aequitatis. Miror equidem, Iudices, quae nam ea sint quae ad haec respondere instituet Apollodorus? Non enim id putat scilicet, uos qui eum nullis fraudatum pecunijs uideatis, aegre laturos, quod matrem eius Phormio duxerit uxorem: neque enim hoc ignorat, neque uel eum praeterit, uel plerisque uestrum, Socratem mensarium illum a dominis libertate donatum, ut istius patrem, dedisse Satyro uxorem suam, qui seruitutem aliquando apud ipsum seruisset. Alium Soclem, qui argentariam factitarit, dedisse uxorem suam Timodemo, qui etiam nunc in uiuis est, & eius aliquando seruus fuit. Neque uero

H id ho.

Cōclusio ex
ceptiōis nat.
ἀνακεφα
λαίωσι.

A' minori.

Præscriptio
temporis.

* τοῖς ἐξημέ
ροις.

Refutatio:
Phormioni nō
uitio dandas
esse nuptias
matris Apollo
dori.

id homines huic quæstui dediti, hic duntaxat faciunt, Athenienses, sed & in Ægina dedit Strymodorus Hermæo seruo suo uxorem, eaq; defuncta, rursus ei dedit filiam suam. Multi huius generis commemorari possent: merito. Vobis enim, Athenienses, qui natura ciues estis, nullas pecuniarum copias præferre generi honestum est. * ij autem qui ciuitate uel à uobis uel alijs quibusdam primùm fortunæ beneficio sunt donati, deinde & propter quæstum argentarium & ampliores possessiones, idem ius consecuti sunt, hæc custodire debent. Quare Pasio pater tuus non primus, neq; solus, neq; uel in semetipsum cõtumeliosus, uel in uos filios: sed non aliter suis rebus posse cõsuli, pspiciens, nisi hunc necessario uobis cõiunctũ redderet, suam ei uxorem, matrem uestram despondit. Quod si utilitatem spectes, eum rectè sibi prospexisse deprehendes. Sin habita aut existimationis aut nataliũ ratione, Phormionis affinitatem auersaris: uide ne ridiculum sit ea te dicere. Si quis enim te roget, quem nam patrem tuũ fuisse existimes: bonũ uirum, sat scio, respondebis. Vtrum igitur & moribus, & rebus omnibus Pasioni similior rem putas, tene an hunc? Ego quidem, satis scio, hunc. Qui igitur patri tuo similior est, eum, si matrem tuã duxit, auersaris? Atqui & dante & mandante patre tuo acta esse hæc, non modò è testamento cernitur, Athenienses, sed & tu ipse fuisti testis. Cum enim maternas facultates in partes diuidi uelles, & Phormio hic ex uxore liberos suscepisset: tum fatebaris eam à patre legitime traditam, & ratum esse matrimonium. Nam si eam hic per iniuriam raptam habuisset, datam à nemine: liberi heredes non fuissent, ad eos autem qui hæredes non essent, portio nulla rei familiaris pertineret. Et hæc uerè à me dici liquet, cum sit ostensum, ab eo, quarta parte accepta, omni crimine Phormionem esse liberatũ. Quia uerò nullam prorsus probabilem defensionem habebat, impudentissimas afferre causas apud arbitrum audebat: quas uos audiuisse in primis operæ precium fuerit: unã, omnino non factum esse testamentum, sed id totum adhuc nihil aliud esse quàm figmentum & commentum: alteram, ea se gratia superiori tempore cõcessisse omnia, neq; in ius uocasse, quod Phormio magnũ pendere uectigal uoluerit, idq; se pensurum pollicitus fnerit: quod postquam non facit, iam tandem, ius meum, inquit, persequor. Sed eum hæc utraq; si dicit, falso dicturum, & suis ipsius factis contraria, hinc æstimate. Si testamentum negabit, qua ratione prærogatiua ætatis ædes ex testamẽto acceptas teneat, id eum rogato te. nec enim illud dicet, ea testamenti esse rata, quibus, autore patre, melior sua sit conditio, cætera irrita. Cum uerò huius se pollicitationibus deceptum esse dicet, memineritis nos uobis produxisse testes eos, qui quũ huic iam diu nihil cum isto rei esset amplius, ab istis & mensam, & officinam conduxerunt. Atqui tum, cum eas illis locauit, ista è uestigio dicta esse oportuit, propter quæ, re tum transacta, nunc ei litem mouet. Ac ut me hæc uerè dicere cõstet, & eum prærogatiua ætatis ædes ex testamento accepisse, & hunc adeò non duxisse accusandum, ut etiam laudarit, cape testimonium. TESTIMONIUM. Ut autem sciatis, Athenienses, quanta pecunia & ex locationibus, & ex ære alieno redacta, inopiam suam & totius patrimonij iacturam lamentetur, auscultate paucis. Iste æris alieni simul talenta uiginti redegit ex tabulis, quas pater eius

Locus in Græco mutilus, aut deprauatus.

Scõma in Apollodori sumptibus & moribus.

Maternæ rei diuisio.

Refutatio.

I
Factum esse à Pacione testamentum.

II
Non deceptũ esse Apollodorum à Phormione.

III
Apollodorum falso queri de paupertate, acceptis amplius xxx talentis.

eius reliquit, quorum dimidio plus habet. multis enim partibus fratrem fraudat. E locationibus autem octo annorum, quibus Phormio mensam habuit, octogenas minas, remissem totius locationis. & hæc sunt decem talenta, & quadraginta minæ. decennium uero post, quo Xenoni & Euphræo & Euphroni & Callistrato locauit, quotannis talentum. Iam præter hæc est domibus initio distributi patrimonii, quod ipse curabat, redditus amplius triginta minas. Quod si in summam redegeritis omnia, quæ & est diuisione & redacto ære alieno & ex locationibus accepit, eum amplius quadraginta talenta accepisse constabit: exceptis ijs quæ hic ei donauit, & maternis opibus, & illis quatuor talentis cum dimidio & sexcentis drachmis, quæ accepta de mensa non reddit. At hæc res publica, inquiet, accepit, & iniquè mecum actum est, qui multa in rempublicam contulerim? Imò quæ reipublicæ præstitisti, ea de cõmuni pecunia, tu & frater impendistis: quæ uero deinceps, tantum abest ut duorum talentum, ut ne uiginti quidem minarum redditum æquent. Ne igitur Remp. criminare, nec quæ tu de patrimonio flagitiose & malè perdidisti, impensa esse dicito reipublicæ. Vt autem sciatis Athenienses & multitudinem pecuniarum quas accepit, & munera quæ obijt, singulatim uobis hic libellus leget, & prouocatio hæc, & hæc testimonia. LIBELLVS. PROVOCATIO TESTIMONIA. Quanquam igitur tantam pecuniam accepit, & nomina multorum talentum adhuc habet, quorum alia à uolentibus exigit, alia iudicio extorquet, quæ extra mensæ locationem & cæteras opes à Pasionē relictas ei debebantur, quæque nunc isti receperunt: & tantos sumptus fecit, quantos uos audiuitis, ne minima quidem reddituum parte, nedum forte ipsa in publica munera impensa: tamen gloriabitur, & instructiones triremium, & ædilitates iactabit. Ego uero ea falso dicturum, ostendi. Quæ si uera essent omnia, honestius tamen & iustius opinor fuerit, istum uobis de suo largiri, quam uos huius opes isti tradere, ut ipsi paruis emolumentis ex omnibus perceptis, hunc extrema inopia cõflictantem, istum insolenter se gerentem, & in ea quæ solet profundentem uideatis. Iam de opibus possidere hunc eas à patre tuo acceptas, & de eo quod te rogaturum dicebas, unde rem familiarem possideret Phormio: tibi soli minimè omnium mortalium ea causa adducenda est. Neque enim Pasio pater tuus eas, uel labore partas, uel à parente relictas possedit: sed cum suis dominis Antistheni & Archetrato argentariam facitiantibus, industriam & probitatem suam probasset, fides ei est habita. Est autem in mercatu, & pecuniarium questum facientibus hominibus, eundem industrium uideri & probum esse, ingens miraculum. Neque igitur illi has uirtutes domini tradiderunt, sed ipse bonus natura fuit: neque huic tuus pater. Nam, si quidem id penes ipsum fuisset, te potius, quam hunc, probum reddidisset. Si uero hoc nescis, fidem occasionem esse rei faciendæ omnium maximam, nescis omnia. Sed his omisissis, in multis & tuo patri, & tibi & uestris denique rebus utilis Phormio fuit: sed tuam insatiabilem cupiditatem, quis aut explere, aut tuis satisfacere moribus possit? Atque adeo miror quid fiat, ut non tecum reputes, esse Archetrato, qui tuum olim patrem possedit, filium hic Antimachum, alia fortuna quam eius dignitas postulabat, qui tibi non diem dicit, neque indignum esse clamat, te multicia ferre, & aliam redemisse, aliam dedisse meretricem, eaque te

IIII

*Apollodorum
luxu, non liberalitate in rem publicam minuisse patrimonium.*

V

*Phormionem
ob industriam
& probitatem à
Pasionē locupletatum.
Industria &
probitas in
mercatore.
Natura boni,
non studio parentum.*

Antimachus.

facere cū uxore habeas, & tres pueros pedisse quos circūducere, itaq; luxurio se uiuere, ut etiam obuij quicq; sentiant: se uerò ipsum magna egestate premi, qua ne Phormionē quidē premi uidet. Quod si ea de causa tibi huius rem familiarē uendicas, q; ea tui patris olim fuerit: istuc illū magis q; te decuerit. Nā tuus pater illius fuit, proinde & tu & hic illius eritis, ista quidem ratione. Tu

*Apollodoro o-
pes eadem ra-
tione posse ab
Antimacho
uēdicari, qua
Phormiōis ab
Apollodoro.*

uerò in eā uenis amentia, ut ea dicendi necessitatem ipse nobis imponas, que qui dicerent, pro hostib. habendi erant: & tum te ipsum cōtumelia afficis, & parentes defunctos, tū ciuitati insultas: & quæ horū humanitate patri tuo liberaliter tributa sunt: & postea Phormioni huic, ea cū ornāda & solicitē custodienda essent, ut & his q; dederūt, & uobis qui accepistis, q; honestissima uiderent: in mediū profers, exagitas, tantū non ostentas, qualem exprobras, te hominē fecerint Atheniensem. Ita in eā infania uenis (qd enim dicā aliud?) ut nō sentias, nos nūc, dū postulamus, ut ne fraudi Phormioni sit, postq; ma-

*Pasionis &
Apollodori
par conditio.*

numissus est, si quādo patris tui fuit, tuā causam agere: te uerò dū eū nunquā æquari tecū pateris, temetipsum oppugnare? Quicquid enim iuris in hūctibi statueris, illud ipsum cōtra te præstō ijs erit, q; patrē tuū ab initio possederunt. Quod ut cōstet, illū etiā fuisse quorundā, ac deinde manumissum eodē modo, quo hic à uobis: cape hæc testimonia, ut appareat Pasionem fuisse Archestrati. TESTIMONIA. Itāne eū qui ab intio uestrā negotiationē conseruauit, & multis in rebus istius patri se utilem præbuit, & tot in istū ipsum

*Exprobrat A-
pollodoro in-
gratū animū.*

beneficia contulit, quot uos audiuiſtis: eum inquam tanta mulcta damnatū, per iniuriā esse putat exterminandum? neq; enim quicquā aliud facere possis. Nam si bona hæc acutē intueberis, inuenies quorū sint, nisi hi, quod absit, decepti fuerint Vides Archilochū Charidemi F: olim habuit agrū, eundem nunc multi habent: possederat enim eum multo obstrictus ære alieno. & Sosinomum & Timodemum, & cæteros mensarios: qui, cum satisfaciendum esset creditoribus, bonis omnibus cesserūt. Tu uerò nihil omnino considerandū putas, ut pater tuus, uir te multo & melior & prudentior, rebus omnib. consultū putarit: qui (proh deūm atq; hominū fidem) tanto te præstantiorē hūc esse iudicauit, & utiliorē tum tibi, tū sibi, tum negocijs uestris, ut, quamuis tu uir esses, hūc, nō te, semisſis tutorē fecerit, uxoreq; ei desponderit, & uiuentē eū honorarit: iurē Athenienses. Nam reliqui mensarij nihil de locatione pendentes, sed ipsi in rem suam quærētes, omnes perierūt. Hic uerò de locatione pendens bina talenta & quadragenas minas, mensam uobis conseruauit. quorum ille beneficiorum memor & gratus fuit: tu nullam rationem habes, sed contra testamentū & execrationes in eodem à patre inscriptas, exagitas, insectaris, calumniaris, o uir optime: si te tamen ita nominari fas est. Non defines? Tibi igitur, uera si dicis, tot acceptę pecunię perierūt omnes, ut ais: at si modestus fuisses, nunquam eas consumpsisses. Ego uerò, re ab omni parte considerata, mediūſidius nihil uideo, cur iudices à te persuaderi sibi sinant, ut hunc condemnent. Quid enim? an quòd recentib. ad huc iniurijs accusas? at annis & temporibus præteritis criminaris. An quod interiecto tempore in ocio te cōtinuisti? sed quis ignorat q; inquietus & turbulentus perpetuò fueris, non priuatis modò crimina intendendo his haud minora, sed & publicē quosdam calumniando, & in iudiciū adducendo.

*Criminatur
Apollodorum
ut calumniato
rem.*

Nonne

Nonne Timomachum accusabas? nonne Callippum, eum qui nunc est in Sicilia? non rursus Menonem? non Autoclem? non Timotheum? non alios multos? Enimvero quæ ratio fuit, ut tu, qui Apollodorus esses, publica delicta, quorum quota portio ad te attinebat? ulcisci prius uelles, quam priuatas iniurias, de quibus nunc quereris, persequi? presertim, si tibi credendum sit, tantas. Quid igitur illos accusabas, hunc mittebas? non tibi fiebat opinor iniuria, sed nunc calumniatorem agis. Equidem arbitror omnium maximè ad rem facere, ut harum rerum testes adducantur. Eum enim qui perpetuò calumniat, quid nunc facere existimandum est? Atque illud etià mediisfidius ego sanè Athenienses existimo, quæcunque indicia sunt morum Phormionis & iustitiæ eius & humanitatis, ea etià è re esse ut uobis exponant. Nā qui esset in omnes iniquus, fortassis, ut isti etiam iniuriā faceret, fieri potuisset. Qui uerò nemini ullam iniuriā fecit, in multos ultro beneficia contulit: is qua tandem probabili ratione impulsus, istum solū ex omnibus uiolaret? His igitur testimonijs auditis, utriusque ingeniū cognoscetis. TESTIMONIA. Nosti etià illa in Apollodorū de improbitate? TESTIMONIA. An uerò iste huic similis sit, considerate. RECITA TESTIMONIA. Age, lege etiam quæ publicè hic in ciuitatem contulerit. TESTIMONIA. Phormio igitur, Iudices, tot & tantis in rempublicam multisque uestrum collatis beneficijs, & nemine uel publicè uel priuatim læso, nec iniurius in Apollodorū istum: precatur, supplicat & postulat se conseruari, & nos eius familiares eadem precamur à uobis. Illud uerò uobis audiendum est: lectum est, hunc tantam pecuniā suppeditasse uobis, quantā nec ipse nec quisquam alius possidet. Fides tamen Phormioni apud notos est, & tantæ & multo maioris pecuniæ, per quā & ipse sibi prodest, & uobis. Quæ ne proieceritis, neque ab impuro isto homine eueri patiamini, neque fecdo exemplo sancite, licere petulantibus hominibus & calumniatoribus opes eorum qui rem faciunt, & moderatè uitam instituunt, à uobis impetrare. Videtis enim ipsi, & auditis è testibus, qualem se erga supplices præbeat: quorum nihil augendæ pecuniæ studio fecit, sed humanitate, & animi facilitate. Non decet igitur, Athenienses, talem uirum isti prædæ esse, ac tum demum eius misereri, cum ea misericordia ei nihil proderit. Nunc mihi remini, dum eius salus in uestra manu est. Neque enim ego ullum tempus esse uideo, quo quis ei commodius opituletur. Verba autem multa, quibus Apollodorus utetur, nugas esse & calumnias putatote. Iubete potius eum uobis demonstrare, aut non ita mandasse patrem eius: aut esse aliam quampiam locutionem, præter eam, quam nos ostendimus: aut se non transegisse subdita ratione, omnia illa crimina, quæ cognouit affinis eius, isto ipso concedente: aut licere legibus res ita actas uocare in iudiciū: aut tale aliquid ostendere. Quæ cum non suppetēt, si crimina & maledicta ingeret, & tergiuersabit, ne ei parueritis, neque uos clamor eius & impudētia decipiat: sed cauete, eaque memineritis, quæ è nobis audiuiſtis. Quæ si feceritis & officio religiosorum iudicū fungemini, & hunc iure conseruabitis dignū incolumitate, Iouem opt. max. testor & deos uniuersos. Cape le em & testimonia hæc, eisque recita. LEX. TESTIMONIA. Nescio plura dicere quorsum attineat. Puto enim uos nihil ignorare eorum quæ diximus. Exime aquam.

Commendatio morum Phormionis.

Supplicatio.

Peroratio
κατ' ἀρχήν
φιλίῳ.